СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК I. Ч. 29. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 6-го лютого 1942. No. 29. Jersey City, N. J., Friday, February 6, 1942. VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Іде Американсько-Британська Военна Допомога на Далекий Схід - Субмарина Затопила Корабель Близько Мериленду - Сінґапур Будуть Обороняти за Всяку Ціну

УХВАЛЕНО ПОВНИЙ ВОЕННИЙ БУДЖЕТ У ПАЛАТІ ПОСЛІВ

ВАШИНГТОН. — Палата послів у швидкому темпі прийняла та одобрила нові видатки для фльоти в сумі $26,495,265,474, підносячи тим робом всі видатки звязані з війною до $115,000,000,000 від початку фіскального 1941. року. Законопроект відіслано негайно під голосування до сенату. В конґресових колах сподіються, що на днях буде представлений новий буджет департаментом війни, що обнимматиме кругло суму $20 біліонів долярів, так, що видатки зроблені від 1. липня 1941. р. до 1. липня 1943. р. виноситимуть 150 біліонів долярів. Ці видатки майже пять разів перевищають ці суми, які витратила Америка в перщій світовій війні, включаючи позички союзним державам. Полата послів рівнож затвердила позичку для Китаю в сумі 500 міліонів долярів, згідно з пропозицією президента Рузвелта.

НЕ ЗНАТИ ПРО 1,292 АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ

ВАШИНГТОН. — Сенатський морський комітет подає до відома, що від вибуху війни з Японією 1,292 старшин, моряків та членів морської піхоти попало в японський полон або взагалі десь пропало, бо нема про них вістей. Разом з тими числами загинувших, що їх подав секретар маринарки полк. Нокс, загальне число вбитих, ранених, бракуючих або полонених виносить 5,273. Згаданий комітет подає, що ці останні втрати понесла фльота та морська піхота на островах Тихого Океану та в Північному Китаю. Найправдоподібніше, моряки, що бракують, це члени т. зв. „самогубних ґарнізонів", що стаціонували в Пекіні, Тіенсіні та Шанґаю.

БРАЗИЛІЯ ЗАМИКАЄ ПРЕСОВІ АҐЕНЦІЇ ДЕРЖАВ ОСІ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Бразилійська Національна Пресова Рада повідомляє, що з наказу уряду замкнено в Бразилії італійську пресову аґенцію Стефані та німецьку Трансокеанічну аґенцію. Уряд рівнож заборонив поширювати в Бразилії комунікати німецької урядової аґенції Д. Н. Б. („Дойчес Нахріхтен Бюро"). Всі ці міри, повзяті бразилійським урядом, стоять в тісному звязку з ухвалами панамериканської конференції, що відбулася в січні ц. р.

АРГЕНТИНА ПРИБИРАЄ ОБОРОННІ ЗАХОДИ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Рамон Кастільо, заступник президента републики, оголосив нові заходи арґентинського уряду в справі зміцнення оборонних мір держави. І так задержано при зброї військовий річник 1921. р., що нормально мав бути відпущений домів ще 31. січня. Покликається резервових старшин і підстаршин. Загально, Арґентина матиме цього року 100,000 під зброєю. Як відомо, Арґентина далі вдержує дипльоматичні зносини з Державами Осі, дарма, що майже всі полудневo-американські републики (з вийнятком Чіле) зірвали з ними.

ДОМАГАЮТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ГОРОЖАНСТВА ДЛЯ ФИЛИПИНЦІВ

ВАШИНГТОН. — В палаті послів є намагання, щоб змінити закон про права перебуваючих в Злучених Державах филипинців та вможливити надання їм повного американського горожанства. Прихильники такої зміни запевняють, що таке рішення значно скріпить національну мораль, головно тих американців, що родилися в чужих краях, а стали горожанами через натуралізацію.

БУДУТЬ КАРАТИ ЗА НАДУЖИТТЯ ПРИ ВОЕННИХ КОНТРАКТАХ

ВАШИНГТОН.—При департаменті справедливости створено спеціяльну комісію, яка розглядатиме та евентуально каратиме всі надужиття зроблені при заключуванню военних контрактів. Генеральний прокуратор Франціс Бидел заявив, що в останніх часах було багато зажадень, що деякі аґенції, фірми та поодинокі люде роблять грубі гроші на тих контрактах, які їм дає армія та фльота. Щоб запобігти подібним випадкам, створено оцю спеціяльну комісію, на чолі якої стоїть Фавлер Гамилтон, асистент генерального прокуратора.

НОВІ РОЗПОРЯДКИ В СПРАВІ ВОРОЖИХ ЧУЖИНЦІВ

ВАШИНГТОН. — Генеральний прокуратор Бидел видав два нові розпорядження в справі чужинців ворожих держав. І так одним розпорядженням він означив велику частину Каліфорнії, де чужинці не-горожани будуть під спеціяльним ограниченням щодо перебування. В другому він подає 31 округів в стейтах Вашинґтон і Ореґон, куди є вступ цілком заборонений для підданих Німеччини, Італії та Японії. Хоч по 24. лютня ц. р. всі ці чужинці ворожих держав будуть видалені із західних оборонних зон, проте, згідно з заявами компетентних чинників, не плянується для них концентраційних таборів.

МЕКАРТУР УДАРЕМНЮЄ ДАЛЬШІ НАСТУПИ ЯПОНЦІВ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни повідомляє, що ген. Доглас МекАртур ударемнив льокальні спроби наступу японців на лівому крилі в провінції Батаан, яких доконала 16. т. зв. Кімура Дивізія. Це були одинокі намагання японців на цілому Лузоні. Позатим, тища на всіх інших відтинках фронту уможливила військам ген. МекАртура вичистити з японських вояків ці терени, на які зуміли продертися японці через американські лінії або прямо були висаджені з моря. Ці відділи, що були висаджені з моря, знайшлися в поганому положенні, бо були відразу обсічені американцями, а будучи позбавленими дальшої підмоги з моря, не мали іншого виходу, тільки здатися.

ЗАТОПЛЕНО НОВИЙ КОРАБЕЛЬ ПРИ БЕРЕГАХ МЕРИЛЕНДУ

ВАШИНГТОН. — По кількадневній тиші на Атлянтику, ворожі субмарини знову посилили свої діяння, затоплюючи тим разом 3,627-тоновий корабель „Сан Хіль", що належав до „Юнайтед Фрут Компані". При затопленні згинуло двох членів залоги, а 40 врятувалися та прибули до Льюс, Дел. Затоплення наступило напроти берегів стейту Мериленд.

ДАЄС ГОТОВИТЬСЯ ДО ВИДАННЯ „ЖОВТОЇ КНИГИ" ПРО ЯПОНСЬКИХ ШПИГУНІВ

ВАШИНГТОН. — Конґресмен Даєс заявив, що його комітет для розсліду не-американської діяльности небаром видасть т. зв. „Жовту Книгу", цебто документи, які висвітлять скриту діяльність японських шпигунів в Америці. Даєс твердив, що на основі його доходжень устаелно, що 150,000 японських [illegible] в Америці творили „авангард походу Сходячого Сонця", цебто вели підривну роботу на користь Японії. Даєс вповні одобрив акцію департаменту справедливости в справі евакуації чужинців ворожих держав з західного побережжа.

НІМЦІ В ЛІБІЇ ЗДОБУЛИ ДЕРНУ

КАЇРО. — Британські звідомлення потвердили, що німецькі війська під командою маршала Ромеля здобули важне місто Дерну, що лежить 150 миль на схід від Бенґазі. Британські кола признають, що положення в Лібії замішане і неясне. По здобутті Дерни війська одної і другої сторони так перемішані, що обі сторони можуть кожної хвилини розпочинати окружаючу акцію проти себе.

БОЇ НАД РІКОЮ СОЛВІН

РАНГУН. — Британські лінії над рікою Солвін в Бурмі вже четвертий день відбивають масові наступи японців, які конче хочуть ту ріку перейти і вдертись на другий бік. Ріка досить широка і японці мусять її переплавити в човнах та барках. При спробах переплисти японці понесли тяжкі втрати. Останній їх напад зустріли не лиш британські гармати, але і літаки, які серед японського війська своїми бомбами і скорострілами завдавали ворогови тяжкі втрати.

НІДЕРЛЯНДСЬКІ ВТРАТИ В СУРАБАЯ ВЕЛИКІ

БАТАВІЯ. — Нідерляндські звідомлення говорять, що шкоди, заподіяні японцями нідерляндським повітряним силам в базі Сурабая, дуже великі. Японцям вдалось знищити чимало літаків на землі. Але нідерляндські кола говорять, що вони мають в Борнео, серед непроглядних нетрів, щонайменше 50 тайних летунських майданів, разом з літаками, газоліною і амуніцією і з тих секретних майданів вони далі будуть завдавати великі шкоди японським кораблям, доки не наступить час загальної протияпонської офензиви.

СОВЄТСЬКА ОФЕНЗИВА НА УКРАЇНІ

БЕРН. — Советські звідомлення говорять, що їхня офензива продовжається. Головно в полудневій Україні, говорять советські звідомлення, армія маршала Тимошенка знов відкинула німецькі лінії взад і підійшла ближче до Дніпра. Одначе в тих звідомленнях не говориться про нові місцевости заняті німцями. Виглядає, що на українськім відтинку німецький опір штивніє. Советські кола признають, що німці кидають на фронт все нові підкріплення.

ТУБИЛЬЦІ В ГОЛЯНДСЬКІЙ АРМІЇ. — Тубильці голяндських кольоній в Азії, що служать у голяндській армії й тепер добре обороняють свої острови проти японського наїзду. Світлину знято на острові Амбоїна, де Голяндія має важну фльотову базу.

ПЛЯНИ НІМЦІВ З ВЕСНОЮ

ЄРУСАЛИМ. — Американський журналіст Солзберґер доносить до „Н. Й. Таймсу" з Єрусалиму, що після всякої правдоподібности з весною німці вирушать походом в напрямку Кавказу, Туреччини та цілого Близького Сходу, щоб взяти в свое посідання найбільші копальні нафти та газоліни на світі. В тій цілі німці вже тепер підготовляються і то не лиш в Советах, але також здовж європейського побережжя над Середземним морем та в Лібії. Їх цілью буде взяти Близький Схід з обох сторін, з боку Советів і з боку Африки. Також важною їхньою задачею буде те, щоб здобути Середземне море й очистити його з британських сил, бо без того моря їм важко буде доставляти военні засоби на Близький Схід, а також звідтам привозити до дому газоліну. Засоби газоліни, говорить Солзберґер, є дуже малі. Советські кола обчислюють, що німцям вистарчилоб газоліни лише до весни. Знаючи про це німці самі почали ощадно поводитись з газоліною і свою механічну війну в Советах вони зменшили до найдальших границь. Декілька механізованих дивізій вони зовсім забрали з Советів. Солзберґер говорить, що навіть советські ґенерали йому говорили, що німці значно зменшили свої механізовані відділи на советськім фронті.

РІШАЛЬНА ФАЗА НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ

БЕРН. — Міжнародні знавці німецьких справ говорять, що тепер саме відбувається *рішальна* фаза німецько-советської війни. Гітлер дав приказ своїм військам, щоб за всяку ціну вдержували теперішні позиції. Сам він удався на відпочинок до Берхтесґадену, де хоче сконцентруватись і „вдуматись" в те, що треба робити далі. Німці на центральнім фронті *біля Москви* досить добре держаться. Вони тепер займають ті укріплення, які колись побудували Совети проти них, а які ведуть через міста Велікіе Лукі, Ржев, Вязма, Брянськ, Орел, Курськ, Харків. Ті укріплення німці перебудували і фронтом обернули на схід. Цілий лівнічний і центральний фронт тепер досить стабілізований. Лише на полудни України маршал Тимошенко відносить певні перемоги, але в останніх днях і проти нього німці скріпили опір. Якщо советським військам не вдасться в біжучих місяцях, а то й тижнях, віднести над німцями більші перемоги, то можна сподіватись на весну на сході загальної німецької офензиви німців.

СОВЄТСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ КРИТИКУЮТЬ БРИТІЙСЬКИЙ ПРОМИСЛ

ЛОНДОН. — Советська промислова місія, яка тепер перебуває в Англії, дістала дозвіл від англійського уряду оглянути головні промислові центри Англії, головно ті, що виробляють зброю і амуніцію. Оглянувши все голова місії Шверник, висказав критичні завваги на адресу англійського промислу. Він сказав, що фабрики та машини, а також робучий матеріял, не використаний ще якслід в Англії і є ще багато місця, щоб видайність англійського промислу збільшити. Він казав, що не використана ще як слід праця жінок. З другого боку, по советському звичаю, Шверник похваляв англійських робітників, кажучи, що в них є запал і охота до посвят.

БІВЕРБРУК МІНІСТРОМ ПРОДУКЦІЇ

ЛОНДОН. — Премієр Черчил, згідно зо своєю обіцянкою даною парляментови, назначив дотеперішнього міністра постачання лорда Біверрбрука міністром продукції. В той спосіб підчинено одному чоловікові цілий британський промисл. Подібне зроблено в Америці, де головою цілої американської продукції назначено Д. Нелзона.

ВЕЙВИЛ ЗАКЛИКАЄ ДО ОБОРОНИ СІНҐАПУРУ

БАТАВІЯ. — Головний вожд армій обєднаних народів на Далекім Сході, сер Арчіболд Вейвел, видав заклик до сінґапурської залоги, щоб вона хоробро оборонялась і в ніякому разі не відступала, бо велика поміч з Англії і Америки вже в дорозі. Вейвил порівняв оборону Сінґапуру з битвою над Ipр в минулій світовій війні, коли то французькі війська видержали напір німців доки не прибула поміч з Англії і ту битву обернула в блискучу перемогу для аліянтів. Вейвел нагадав також оборону Тобруку в Лібії й закликав британські сили в Сінґапурі, щоб вони в подібний спосіб видержували. Сінґапур втратив цілковите значіння для Обєднаних Народів як морська база. Внаслідок дінь японських гармат і літаків всі британські кораблі звідтам забрано. Але Сінґапур має вартість як твердиня і вона є всилі спутати чимало японських сил, доки не наступить проти офензива з боку Обєднаних Народів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАРІ МЕТОДИ

В усіх ворогів українського народу є одно спільне: вони ніби завжди в обороні „бідного" українського селянина, чи народу, але завжди проти його проводу. Сам „простий" нарід є у них завжди добрий, порядний, слухняний, побожний. Зате, ніби, біда з тими, що ним верховодять, чи хотілиб його вести, а не мають до цього ні таланту, ні характеру, ні знання.

Виходилоб, що якби тільки український нарід позбувся своїх провідників, то всьо булоб гаразд. Отже тоді йому булоб добре, і добре булоб його сусідам, себто тим, що над ним панують чи беруться панувати.

На отсім підступі назагал український нарід уже визнається, але не завжди. А це тому, що як нас учить пропаганда, брехня, десять разів сказана, а опотім повторювана, таки часто побиває правду. І так буває і в нашому випадку. Особливо, коли його звузимо і пристосуємо до тої калюмніяторської роботи, в якій ведуть перед большевицькі наймити, що то хотілиб добити наше народнє життя в Америці, а зокрема знищити наші народні установи, щоб тоді лекше могти вести свою розкладову роботу між нашим громадянством. Наступ цей, як знаємо, є тепер „інтернаціональний", себто іде „спільними силами" з ріжних боків, маючи до помочі такі підюджуючі видавництва як „Ди Авр", та таких осібняків, що й рідну маму продалиб за брехню, якби знайшовся тільки хтось такий, що готов би дати за брехню пару долярів. Ось ті наймити і калюмніятори, створивши тихцем брехунську спілку, хочуть користати з воєнного напруження і добити, на червоний приказ, те наше життя, звідки час від часу виходило слово потіхи для поневоленого українського народу, а заразом і слово протесту проти його гнобителів. Бо саме це становить ті властиві причини, чому червоні наймити так ревуть проти тих, що є у проводі українського народнього життя. Ось так треба розуміти і большевицьке підлабузнювання до „простого" народу з порадою, щоб він себе невинного „очистив" тим, що усуне від себе своїх провідників. Як бачимо, дораджують нам, щоб ми в Америці поступали так, як нераз робила козацька чернь, підбехтана такими як ті, що сидять в У. Щ. Вістях, та віддавала невинні й щирі голови своїх отаманів чи полковників під ворожий топір, щоб голова отамана стала за їхні... А потім, очевидно, котились невинні голови, одна за одною, і тих, що послухали такої ради. Та тут в Америці не маємо ворога, щоб „стинав голови". Тут наш край і тут є наша власна влада. Та бачимо, що отсе дещо з того поганого насіння, що вже вигибало в старім краю, таки перейшло й на американську землю. Ось через ту погань маємо тепер найбільше клопоту. Та треба вірити, що вкінці й американська земля пізнається ще й на тому зіллячку.

Хто Виховав Примірних Громадян?

Наша держава знайшлася у війні, себто в такому поважному становищі, якого вислід заважить на нашім добробуті, а навіть і на існуванню нашої держави, коли під цим розуміти не так землю, а радше американський спосіб життя і ті свободолюбні ідеї, що ними славиться Америка.

Кажуть, що справжнього приятеля пізнати в біді. І так воно є теж і з тими, що є громадянами краю. Отже не по тому їх треба судити, що вони говорять про себе, зокрема про те, якими вони є приятелями і оборонцями Америки, а по тому, що вони роблять для оборони Америки. Бо виглядалоб, що той, хто найбільше горлає про патріотизм, та ще другому береться його відмовляти, повинен би тепер дати доказ того великого патріотизму службою в армії, в цивільній охороні, чи значним закупом Бондів Оборони. Бо саме це тепер є найважніше. Саме цього вимагає від нас держава.

Підносимо ці речі тому, бо якось не завважуємо під тим оглядом великого „одушевлення" між тими, що постійно нападають на У. Н. Союз і „Свободу", що пробують допукуватись у їхній діяльности „неамериканського поведення" чи чогось подібного. Якось не бачимо у тих „патріотів" дуже великого запалу до закупна американських бондів, хоч ті бонди найбезпечніші в світі. Вправді є заклики, тут і там, але не видно доброго вислілу, себто не видно, щоб ті, що виховані в „інтернаціональнім дусі", охотно купували „національні" американські бонди. Нам здається, що якби так розпродувано „червоні" бонди, і, очевидно, не для Америки, то булоб у декого більшої прихильности до тих „червоних" бондів ніж до бондів Вуйка Сема...

Та ми заглядаємо ось так у чужу хату з конечної потреби. Тому, що та чужа хата нас не минає, а постійно зачіпає. А властиво іде нам про те, щоб ствердити, що ті, що були під впливами нашого часопису і У. Н. Союзу, були завжди добрими американцями. І є такими самими і нині. Вони мали і мають серце для терпінь українського народу. І тому, що могли, те й робили, щоб ті терпіння зменшити. І те думають далі робити. Та це не має нічого спільного з їхнім природнім відношенням до прибраної Батьківщини, коли мова про тих громадян, що прибули сюди зо старого краю. Це теж, очевидно, не може в нічому міняти патріотичних почувань тих наших людей, що тут родились і виховались. А що так є, як ми пишемо, то можна переконатись з того, що подаємо в нашій газеті про відділи У. Н. Союзу як і Союзовців, а з чого видно, що вони всюди закуповують Бонди Оборони і організують комітети для допомоги нашій державі. Це можна пізнати теж і по тих відділових звідомленнях, в яких вказується на те, що вже маса наших хлопців, членів У. Н. Союзу, є в американській армії, до якої вони позголошувались у великій мірі — добровільно. Усе це не вважаємо чимсь надзвичайним, а тільки природним явищем, добре відчутим розумінням своїх горожанських обовязків. І радіємо, що ті ідейні основи, на яких є побудовані У. Н. Союз і „Свобода", далі є тривкі, та що з ідей, які проголошувано, зродились прикладні американські громадяни. Усе це є великий капітал. На ньому будуємо нашу кращу будучину в Америці. А згодом цей капітал допоможе нам ще стати в новій обороні того поневоленого українського народу, з якого походимо.

Недуга Большевизму

В одній місцевости на Карпатській Україні за чеської влади вибухла недуга тифу. Влада вислала в ту місцевість лікарів і лікарських піклунок. Та великий відсоток тих лікарів і піклунок захорував на ту недугу й багато з них навіть померло. Смертний відсоток серед того лікарського персоналу був вищий ніж відсоток осіб померлих серед цього навіщеного тифною недугою населення. Бо те населення занепадало на ту недугу частіше і тим витворило в своїй крові антитоксину, що невтралізувала недугу. Медичний персонал тої відпорности не мав. Газети говорять, що подібне діється тепер на східних теріторіях Европи, окупованих німцями. Там також вибух масово тиф. А поміж тими, що захворіли далеко більший відсоток вмірає німців, ніж місцевого населення.

На нашу думку в подібний спосіб реагує на людей і недуга большевизму. Вона зо скаженою лютію десяткує те населення, яке перший раз на неї захворіє. А чимраз слабше ділає на той нарід, в якім вона то тут, то там проявлялась віддавна. Недуга большевизму звалила з ніг такий велитенський нарід як український, а також зараз по першій світовій війні добре підорвала майже всі европейські народи, з вийомком хіба англійців. Деякі з тих народів скоро вилікувались з цеї большевицької недуги іншою соціяльною отрутою. А деякі постійно мались на бачности і в кожну пору старались переводити в себе дезинфекцію, пробуючи в той спосіб большевицькі бакцилі в зародку вбити. Ці народи жили в постійному страсі перед тою недугою й той страх залишився в них до нині. Ще й нині вони з острахом себе питають, що буде коли переможцями вийдуть Совети? Комунізм тоді запанує на цілім світі, думають вони.

На скількиж їх побоювання правдиві? Говорити, що небезпеки комунізму в Европі та в інших частях світу зовсім немає, булоб помилково. Ця небезпека є, але головно в тих краях, які не були діткнені бакцилем комунізму та які не бачили зблизька спустошення, яке цей бакциль може суспільному організмові завдати. До тих країв, що не знають добре, що таке комунізм, належить в першу чергу Америка. Тому в Америці треба добре слідкувати за тим бакцилем і ні на хвилиночку не можна спускати його з очей. Слідкуючи за ним не треба забувати, що той бакциль, хоч випливає з Москви, але вигрівається і множиться серед специфічних американських відносин. Повоєнні часи, в яких нарід може бути втомлений, збіднілий і розчарований, можуть дати цьому бакцилеви багато нагод до розросту. Також нагоду може дати занадто поспішна і безконтрольна соціялізація американського економічного життя, яку по війні внаслідок промислового застою та безробіття деякі кола захочуть переводити.

Цій недузі, на нашу думку, найкраще будуть опиратись ті краї Европи, що були найближче положені до інкубатора комунізму — Москви. Бо вони, немов ті люди, що хворують на тиф, найкраще проти цеї недуги затвердили й стали проти неї відпорні.

Треба брати під увагу і це, що навіть сам бакциль комунізму, коли ходить про Москву, вже здегенерувався. З марксівського комунізму, що немов повінь охопив стару царську імперію і загрожував звідтам іншим краям, крім догматичної згадки залишилось дуже мало. На місце знищеного приватного капіталізму вже від десятка літ запроваджено державний капіталізм, що використовував людей далеко жорстокіше від приватного. Впроваджено також класові ріжниці, патріотичні почування, політичну спадщину Петра I-го. Марксівські економічні тези в Советах комуністи повторюють нині з такою самою „святістю", з якою серед християн повторюють нині науку — „настав другі обличчя тому, хто тебе вдарить у перше"; також з таким самим практичним застосуванням.

Якщоб Совети виграли, видається дуже неправдоподібним ие, що в Европі запанує комунізм. Німеччина цю недугу вже пережила і на її місце приняла другу, дуже подібну до комунізму — націзм. Большевизм, це відворотна сторона нацизму. Німці це знають дуже добре. І колиб вони війну програли скоріше приняли б якусь цілковито нову струю, що булаб цілковитим запереченням комунізму та нацизму, після всякої правдоподібности консервативну, оперту на глибокій релігійності та на гуманістичних засадах. Подібне мабуть буде в інших краях. Европі остогид комунізм і фашизм. Вона не захоче ні одної з цих двох недуг.

Але на місце ідеольогічної небезпеки, на випадок вигри Советів, залишиться старий московський імперіялізм, який ділає в Европі від віків, прибираючи на себе ріжні ідеольогічні форми, панславізму, „третього Риму" чи III. Інтернаціоналу. Московський імперіялізм постійно полохав европейські народи і часто змушував їх відбігати від миролюбної конструктивної дороги і ставати на шлях зброєння та війни. Діляння московського імперіялізму нераз змушувало европейські народи зажити отрути, щоб охоронитись перед тими грізними бакцилями, що вливали з Москви. Нераз та отрута показувалась грізнішою від цих бакцилів та це не міняло справи. Москва, від коли під оглядом фізичної сили стала першорядною европейською потугою, все відємно ділала на решту Европи, хоч лучалось деколи, як ось нині, що вона помагала европейським народам громити їхніх власних сезонових деспотів, що пробували поневолити Европу на свій лад. Але це Москва витворювала в Европі таку соціяльну гарячку, в якій могли поростати в силу інші деспоти.

Якщо будучий світовий лад має бути опертий на дійсно мирних основах, та якщо европейські народи мають дійсно свої думки, почування і труд повертати в напрямку творення нового миролюбного і конструктивного життя, а не в напрямку поновного безустанного духового й фізичного зброєння, то по бісмарківській Німеччині і самурайській Японії мусить прийти кінець і тому третьому центрови світового розбишацтва та гнізда ріжних духових пошестей — московській імперії. Комунізм, це тільки зверхня форма московського імперіялізму. Ця форма навіть може бути замінена, іншою, як нераз змінювала Москва свої попередні форми. Проте, як довго московська імперія існує в її цілости — небезпека для Европи все буде існувати.

„НОВИЙ ЛАД" В ОКУПОВАНІМ КИТАЮ

Одним з наслідків японської окупації північного Китаю є обниження виховної системи. Число шкіл, як нижчих так і вищих, зменшилось, а виховний стандард видимо значно погіршився в тих частях Китаю, що є під японською владою. Про ті факти довідуємося зо звіту, виданого виховним бюром Північно-Китайської Політичної Ради.

Перед японською окупацією Північний Китай мав 37 університетів і колегій. Днесь є їх лиш 14 і лиш 3 з них ведуть правдиву науку. Два з тих останніх університетів ведені є як приватні інституції і їх піддержується американськими церковними фондами. Перед японською окупацією кожна провінція в Північнім Китаю мала свій провінціональний університет. Під цю пору ніяка з тих інституцій не існує.

Число середніх шкіл, або тих, що стоять з ними нарівні, зменшилося з 592 на 197. Ще більше зменшення дається завважати серед елементарних шкіл. Перед японською інвазією число елементарних (народніх) шкіл виносило в Північнім Китаю 108,000. Тепер є їх лиш 23,000 на кілька міліонів дітий. Число школярів у початкових школах зменшилося з 4 міліонів перед війною на один міліон. Тільки одна дитина вчащає тепер до школи на кожних 4, які вчащали в передвоєнних часах. Число студентів, що вчащають до високих шкіл впало з 127,000 на 50,000.

Масовий освітній рух, який розвинувся як частина китайської революції, щоб побороювати неграмотність, цілковито здержали японські володітелі. Також научну програму в школах занятого Китаю радикально змінено. Ціллю нових японських володарів є вишколити тіло покірних робітників, які були би корисні для їхнього пляну використування Китаю. Тому школи дають фаховий вишкіл у сполуці з фільософією рабського послуху. Культурну часть виховної системи, яка була характеристичною школи „вільного Китаю", японці усунули. Протилежність між виховними змаганнями в окупованім і „Вільнім Китаю" є вдаряюча.

Усе повище добре відоме особливо українцям, що жили чи живуть під окупаціями. Вони пережили і бачили виховну австрійсько-польську систему в Галичині, опісля польську систему виховання в Галичині, прозваній мов на глум окупантами „Сходньов Малопольскон", на Волині, Холмщині, Підляші і Поліссі. Бачили ми яку систему виховання вели циганські румуни в Буковині і Басарабії, монгольські мадяри на Карпатській Україні, а московські большевики у В. Україні. Отже подібну систему виховання вводять тепер японці в Китаю. Знову в Україні нові націстські окупанти теж ідуть таким самим шляхом.

НА СЕЛІ

Повість

(47) М. ШКОЛИЧЕНКА

Матеріяльне убожесвто в ріжних формах, з безкраїми степенями і відтінками, повіря всякі, непроглядна темнота, пригноблена непевність в надію на краще, покірливість нерозважливій долі — все отсе вкупі жахало Горбацького своєю велитенською прірвою і десятки разів примушувало його глибоко задумуватись не тільки про це одно село, а про весь суспільний лад життя. Голова його працювала так, як ще ніколи, і ніщо досі не будило в ній стільки глибоких, стільки неосяжних дум. Думками своїми поділявся він з Уляною Іванівною і з дня на день все більше зацікавлювався і дивувався такій людині, якою була Уляна Іванівна, з своїм світлим і далеко не малим розумом. Найтрудніші, найскладніші питання вона уміла завсіди обхопити своїм розумом, понаходити до їх можливі стежки запомоги і своєю силою волі, енергією, щирістю і розумом розбивала безнадійні думки, будила в душі віру, надію, зміцняла духа, сміливо вступала в боротьбу з страшною прірвою і вела за собою того, з ким бесідувала.

— Ви надзвичайна людина! — сказав якось Горбацький Уляні Іванівні. — Думав я спершу, що вінець слави вашої позолочували зайвим золотом, що діяльність вашу оцінювали вижче, а тепер бачу, і запевняюся, що вінець ваш не вміють дозолотити, а діяльности вашої збагнути, — кажу вам, не прибільшуючи, не призолочуючи, а так, як думаю, як переконуюсь.

— Позолотили, добродію, позолотили! Собі я ціну знаю і не крию, з нею, але діяльність моя далеко не така, як вам ввижається. Селу свойому віддалася я цілком, то правда, алеж надзвичайного немає тут нічого, нічогісінько! Кожному вільно і легко зробити це. Треба тільки бажати запомагати народови і переконатись в тому, що кожна інтелігентна людина дуже корисна на селі. Я, наприклад, цілком запевнилась в цьому; бажала і бажаю бути корисною народови і роблю це, о скільки дозволяють мені мої сили, спромога і розуміння, — якаж тут надзвичайність?

— По вашому може і так, алеж по мойому, зустрінувшись з бездонною прірвою, діяльність ваша надзвичайна. При всьому мойому щирому бажанню працювати для народу, у мене іноді самі по собі опускаються руки, падає енергія, зникає всяка віра в діяльність, бо я бачу, що знати самі тільки ліки, цього на селі менше, ніж мало, знатиж усе неможливо, а бути індіферентним, заплющувати очи на все, що оточає тебе навкруги, — не маєш сили, — мимоволі почуваєш себе безсилим і руки падають, опускаються.

— Дуже багато хочете ви! А я вам скажу — не вмієте ви зробити дверей у хату і не робіть, але до тиж же дверей стане у вас умілости виструґати гарний кілочок, — зробіть його, але зробіть до ладу, щоб не було в ньому ні сучків, ні горбків, ні рівчаків, щоб не випадав він з двербей, а сидів кріпко та міцно, — от і зробили ви частку того, чого не здолали зробити цілком, і разом з тим робота ваша зовсім не зайва, а навпаки — корисна, та ще крім того робота ваша прилучилася до будови усієї хати. Я так думаю і так роблю.

— Ваша правда, і на кілочки такі, зроблені вами, я натикаюсь у селі на кожному кроці і в ріжних сферах, от через те і дивуюсь я вам і називаю надзвичайною людиною, бо не кожний так думає, а головніше, не кожний так робить і не кожний здолає робити так. За які небудь два, чи два з половиною тижні я, наприклад, успів уже наткнутись на такі наслідки діяльности вашої: питаю в одній хаті: — хто малював вам такі гарні образи? — Уляна Іванівна розшукала якогось маляра, кажуть мені, і він цілий рік жив у нас на селі та малював богів. — Де це ви купували такі картини? питаю в другій хаті: — Та це нам Уляна Іванівна, спасибі їй, понавозила з Київа, щоб ми бо-зна чого не купували. — Це Уляна Іванівна нараяла нам, коли розпочали будівлю; і не хотіли ми спершу, щоб не сміялись люди, що у нас панські вікна, а нарешті зробили таки і тепер самі раді, бо бачимо, що дуже добре і видно і здоровіще в хаті. — Бачу у о. Миколая пару коров доброго плоду, питаю: де це вдалося вам купити? А він теж: це ми з Уляною Іванівною купили задля всього села на розплід. Питаю про книжки, де беруть їх селяне для читання — у Уляни Іванівни; забалакав про дощове літо, що всюди пошкодило живам, а мені відповідають: то правда, але у нас, слава Богу, жнива відбулись добре — Уляна Іванівна наняла нам жатку і ми всі до дощів упорались. Питаю сьогодня людей: куди це і на яку будівлю везете ви дерево — та це, кажуть мені, будемо поширяти школу. Давноб уже треба було взятися за неї, та непромога була, а це Уляна Іванівна, спасибі їй, визволила нас з біди — сама назбирала на це коштів. А коли додасьте до цього — скільки наслухався я про ліки від людей, та ще, те, що ви самі говорили мені про купівлю землі, огород для школи, пасіку, садівництво, купівлю насіння на посів, молотілку придбати хочете, а потім вамиж таки давно вже добре поставлена і обставлена громадська крамниця на все село; театральні вистави ваші для селян, виписування адвоката на село і певне багато ще дечого, про що і чути не довелося мені, — це все Уляно, Іванівно, зовсім не такі прості речі, якими ви їх називаєте, і діяльність таку виявляти може людина тільки надзвичайна.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

НОВИНКА ПРО СОБАКУ.

Новинкарська агенція „Асошеійтид Прес" тілеграфує з Шікаґа новинку про чоловіка й собаку й вкушення.

За старим правилом, що коли собака вкусить чоловіка, то це не є новинка, але як чоловік укусить собаку, то це є новинка, можна догадуватися, що тут певно чоловік укусив собаку, коли про це аж новинки пишуть. Та показується, що тут таки по старому звичаю пес укусив чоловіка, а новинка все таки є.

Новинка саме в тому, що собака, на ймення Пуч, кусала свого пана за кожним разом, як пан підпив собі горівки. Як це трапилося кілька разів, пан покликав поліцію, щоби пса вбила. Замісць цього поліція арештувала пана за ґалабурдну поведінку. Поліційний суддя пустив пана на волю без кари, як пан обіцяв перепроситися зо собакою.

Новинка тут і кінчиться, бо собака нічого не сказала про те, як виглядали панські перепросини.

ОБКРАДАЮТЬ ПО НІМЕЦЬКИ.

Цікаві факти видно з листів, які одержали німецькі вояки в Африці від своїх родин у Німеччині, а які тепер попали в британські руки. Автори листів просять своїх кревняків у німецькій армії, щоб, будучи в Італії, накупили там й прислали домів всякі товари, яких тепер у Німеччині нема: поживи, одежі, матерії на одіння й т. п.

Радять їм не везти домів грошей, за які там нічого не дістануть. Звісно, через збільшений попит за такі товари в Італії там ціни на товари підносяться так, що італієць не може їх докупитися.

Та ще й на цьому не кінець. Італієць на італійські гроші мусить важко працювати. Німець не конче. Німці саме закупили велику скількість італійської монети, яку забрали британці в війні й, не могучи їх самі вживати, продали їх дешево на грошевих ринках у невтральних краях.

У цей спосіб німці грабують Італію. Очевидно, все діється в межах закону.

„УКРАЇНСЬКІ ДОБИЧІ".

Заговорив про них Алфред Ґеріґк у своїй статті про виглядн весняних засівів на Україні в тижневику „Райх", органі міністерства пропаганди. Доказує він, що ці вигляди справді чорні. Большевицький уряд змоторизував рільництво на Україні на 100 процентів. Через те для засіву, жнив і молочення треба машини, а тим самим ґазоліни. Для засіяння українських піль треба буде 30,000 тракторів. Для них треба стільки ґазоліни, що навіть якби на це віддати всю нафту, добуту в Румунії, то це не вистарчало би.

Висновок з того стану ясний. Україна буде заорана й засіяна лише частинно. Правдоподібно вона не буде мати хліба не лише для заграниці, але й для себе самої.

Досі німці любили називати кепську господарку польською. Тепер видно, що самі німці захопили рільничий край війною, не обрахувавши докладно, яке це буде мати значіння для господарки. Як захланний поляк, що в український поговірці кусає все більше, чим може ковтнути, а як найде ложку, відповідну до свого рота, то певно таку, що в миску не влазиться.

ПАТРІОТИ И ЗРАДНИКИ.

Приходять до Лондону вістки з Норвеґії, про те, як німецька окупаційна влада помагає Квіслінґові вдержувати Норвеґію в карбах. Просто запомагають його розстрілами.

Звичайно, контрольована Квіслінґом преса називає розстріляних зрадниками Норвеґії.

Як можна догадатися, норвежці не приймають на сліпо визиванки, яку розстріленим дає рептильна преса. Зовсім певно можна догадатися, що де Квіслінґові газети пишуть „зрадник", там читачі читають „патріот". Зате читають „зрадник", де в тій пресі пишеться: патріот, провідник, фірер, дуче або щось подібне.

ПРОМОВА НА ВЛАСНИЙ ПОХОРОН.

Пише Д. Заславський у московській „Правді", що Гітлерова промова з 30. січня була мелянхолійна, а при тому повна помпи. Коротко, промова, яку Гітлер міг би виголосити на своїм похороні.

Заславський тут відай помилився. Ще не було вістки, що Гітлер промову на свій похорон вже написав. Та надії тратити не можна: хто знає вдачу Гітлера, той в це ледво чи може сумніватися, що він це зробить. Хіба що якийсь непередбачений випадок не дасть йому цього діла доконати.

НЕВЖЕЖ І ЦЬОГО ТРЕБА?

Націстичний директор здоровля завів так звану санітарну демаркаційну лінію. Вона йде менше-більше старою польсько-німецькою границею. Німці, що хочуть переїхати цю границю зо сходу на захід, мусять уперед переходити докладні лікарські оглядини й кварантину.

Ясно, що німецький уряд боїться поширення по Німеччині зо сходу ріжних недуг. Мае на думці такі недуги, як: тиф, холеру, котрі, як тепер можна догадуватися, поширюються на схід від демаркаційної лінії.

Як видно зо зарядження, тиф і холера не звертають уваги на гітлерівський поділ, на націю панів і націю рабів: чіпаються, кого попаде, німець, поляк, чи жид. Крайна пора, щоб Гітлер з ними зробив порядок.

ЧАСИ ДОБРИХ ПРОМОВ.

В одному клюбі в Ню Йорку влаштовано бенкет у честь Лоренса Стейнгардта, котрий недавно був американським амбасадором у Москві, а тепер став амбасадором у Туреччині. Коли його попросили за промову, Стейнгардт сказав коротко, що в такі часи, як тепер, люди повинні держати роти закриті.

Навіть нюйорський посадник Ла Ґвардія не говорив довго, признаючи, що слухачі певно вже мають його промов досить.

Лише один Герберт Гувер розговорився. Очевидно про те, що демократичні держави мусять перемогти. Зовсім так, як можна було ждати від чоловіка, що досі стільки напрацювався для противної сторони.

„ДЕНЬ ПОЛЬЩІ".

Нюйорський стейтовий ґубернатор проголосив день 8. лютого урядовим святом як День Польщі. У проклямації закликає він населення стейту відсвяткувати це свято як знак симпатії для польського своболюбного народу.

Знаменита нагода для організацій виходців з країв, що колись були під Польщею, подати губернаторові додаткові інформації про те, як поляки люблять волю. Законодавці українського роду могли би теж якесь слово шепнути.

Звіт До Населення

(Це є третя з трьох статей, в якій подано головні точки Звіту до Населення про поступ в оборонній підготовці, виготовленого Бюром Фактів і Чисел на вимогу Президента Рузвелта).

Хоч цивільне населення Злучених Держав відчуватиме певні недостачі на час війни, необхідна кількість продуктів, одягу та приміщень буде вистарчаюча. Так подає Звіт до Населення, щойно виданий Арчибалд МекЛішем, директором Бюра Чисел та Фактів.

Останні два роки видали рекордову продукцію зернових та скотарських виробів. Ще більший зріст передбачається на 1942. рік. Крім цукру, велика кількість якого може бути обернена на виріб алькоголю для воєнних цілей, правдоподібно не буде тепер розпреділення інших продуктів.

„В цьому ми будемо єдиними поміж усіма воюючими країнами світу", заявлено в звіті.

Очікується, що обмеження продукції неконче потрібних цивільних річей оберне продуктивну можливість на 20 більйонів на воєнні потреби. Фабрики будуть обернені з виробництва товарів мирного часу на знаряддя війни.

Вже наказано спинення продукції радіових апаратів, холодильників та машин для прання. Обмежено будівництво, що не є конечними для воєнної потреби Нова Рада Воєнної Продукції встановить більш рішучі обмеження, щоб кінчити „дні надміру" 1941. року, коли річей для цивільного вжитку вироблялося більше ніж колинебудь передтим.

Продукція нового сільськогосподарського знаряддя була знижена до 83 відсотків нормальної, тоді, як квоту замінних частин піднесено до 150 відсотків. Бавовна та штучні матеріали замінюють шовк для панчіх та коноплю для мішків.

Частина звіту, під заголовком „Домашній Фронт", включає огляд заходів контролі цін, щоб запобігти інфляції. Швидкий зріст цін від липня 1940. до грудня 1941. року наклав на країну більш ніж 2 білйони долярів витрат, непотрібно доданих до воєнних видатків. В звіті згадано, що протягом першої світової війни більше як 45 відсотків загальних коштів війни були в наслідок інфляції.

Кошти прожитку підносились в Злучених Державах на рівні одного і пів відсотка місячно. Якщо зріст буде продовжуватися без обмежень, кошти прожитку на березень цього року піднимуться на 15 відсотків коштів у вересню 1939. року. Це значить, що „велика маса людей позбавиться одноденної заробітної платні на кожних сім в наслідок інфляції".

Уряд адміністрації цін вживав неформальні способи контролі. В грудні ця контроля покривала 35 відсотків загальної вартости гуртових товарів. Від вересня 1939. року неконтрольовані ціни зросли на одну третину, більше ніж контрольовані.

Бюро Цивільної Оборони зібрало штаб фахівців протилетунського поготівля, виславши дві місії до Англії. Бюро видало 58 летючок та брошур про цивільну оборону. Останнього року, до грудня, записалося 6,000 дорадників та 3,500,000 добровольців.

Цивільна Летунська Патроля в 90,000 вишколених летунів перебрала всі невійськові завдання, що їх тепер виконують військові й морські летуни, звільнивши їх для боєвої служби.

Через реєстрацію поверх 5,000,000 чужинців, доконаної рік тому, „ми знаємо як багато чужинців є поміж нами, хто вони є, де вони є, та що вони роблять", пояснюється в звіті. „Ми знаємо, що 95 відсотків з них є послушні законам та люблячі демократію".

В звіті згадується, що охоронні проти-саботажні установи в оборонних індустріях та публичних закладах організовано два роки тому. В порівнянні з таким же періодом першої світової війни, покищо „була незначна кількість саботажів".

99 урядових слухаючих станцій в Злучених Державах та їх посілостях слідкують за радіовими хвилями 24 годин на добу, аби перехоплювати підозрілі передачі. З липня 1940. року 23 операторів було засуджено та викрито 75 радіових сполучень, звязаних з Німеччиною.

В „Оплаченню Війни", згідно зі звітом, передбачається, що 13,200,000 осіб — найбільше число за весь час — заплатить прибуткові податки цього березня.

На кінець. 1941. року більше, як на два з половиною білйонів долярів було наперед куплено американським населенням податкових завчасних посвідок, щоб виплатити надходячий прибутковий податок. Ці посвідки були видані, як полегча проти більш тяжких податків, які має населення платити в цім році. На 1. січня було куплено оборонних ощадних бондів на суму коло два з половиною білйонів долярів.

За минулий фінансовий рік, що кінчився останнього липня, поступило чистого податку 7.6 білйонів долярів, збільшення майже на 41 відсотків ніж попереднього року. Не зважаючи на збільшення, уряд маже позичати на все зростаючі кошти війни. Очікується, що дефіцит в 3.6 білйонів долярів за 1940. фінансовий рік перевищить 12.6 білйонів в наступному липні.

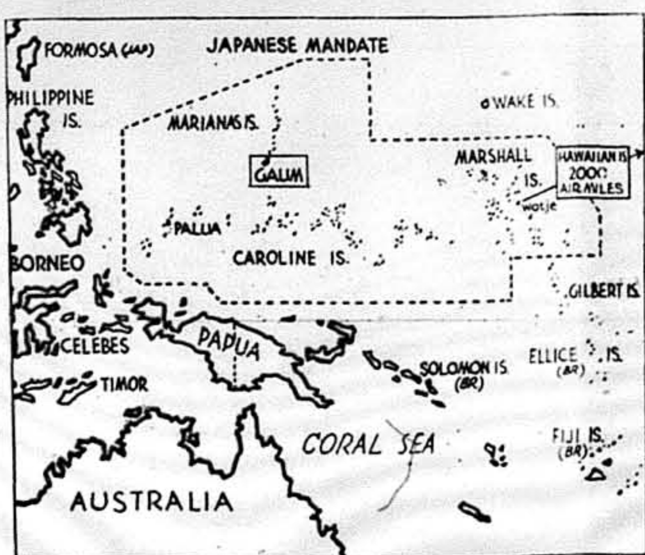
Пересічний відсоток, який уряд платить за позички, впав до найнищого рівня в американській історії, від 2.566 відсотка в грудню 1940. до 2.409 відсотка в грудню 1941. року.

Протягом минулого грудня видатки на війну зросли до 1.8 білйонів долярів, що є 22 відсотки краєвого прибутку — „тільки частина того, що ми можемо робити, аби вижити як свобідна країна". За фінансовий 1943. рік коло 56 білйонів долярів, або більше як половина краєвого прибутку, буде видано на війну, воєнна підготовка Злучених Держав буде ліпшою в порівнанню з іншими країнами. Британія тепер видає на війну половину її краєвого прибутку, тоді як німецькі воєнні потреби споживають коло 60 відсотків. Одначе, вищий німецький рівень є можливим завдяки систематичному грабуванню матеріялів та викінчених товарів в окупованих краях Европи.

Крісло св. Петра в Римі має бути найстаршим, існуючим на світі меблем.

— o —

У 1939. р. на фармах у Злучених Державах було 1,625,820 тракторів.

ДЕ АМЕРИКАНЦІ ВІДДАЮТЬ УДАРИ. Американська фльота на Тихому океані під командою адмірала Честера В. Нимица бє по японських морських і повітряних базах на островах Маршала й Гилберта, між Гаваями й Австралією.

ГЕНЕРАЛ ПЕТРИК ГЕРЛІ, що був секретарем війни за президентури Гувера, тепер іменований президентом Рузвелтом американським послом до Нової Зеляндії.

ПОШЕСТЬ ДИФТЕРІЇ В ГРЕЦІЇ

АНКАРА. — До пошести холери долучилась в Греції ще пошесть дифтерії, на яку масово вмирають грецькі діти. Один грецький лікар, що втік з Греції, говорить, що денно в Греції вмирає по 800 дітей. По дві тисячі денно вмирає старших. Вони гинуть по вулицях і нема навіть подостатком дощок, щоб їх поховати в трунах. Нема також коней. Тому трупів ховають в лахміття та на тачках виводять за місто.

ЮНҐСТАВН, О. — **В понеділок, дня 9. лютого 1942, в 8. годині вечером, виступлять на радіо-висильні WEMJ (145) молоді українські артисти: Ірина, Ольга і Олександер Мусійчуки,** діти о. С. Мусійчука. Панна Ольга Мусійчук відспіває два сопранові соля при акомпаніяменті панни Ірини Мусійчук, що виступить також окремо як солістка на піяно. „Аве Марія" Шуберта відспіває панна Ольга Мусійчук у супроводі челя, на якому ґратиме Олександер Мусійчук. Програма триватиме пів години. Згадані артисти вже виступали нераз окремо, а тепер виступлять перший раз разом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. — Мітинґ Бр. св. О. Николая, від. 78., відбудеться 8. лютого. Проситься членів зійтися. Є важні справи до полагодження. Уряд: Ол. Паламар, предс.; Стефан Кицьо, кас.; Михайло Шайняк, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 8. лютого, в 12. годині пополудне, в салі церковній при Оклей і Райс ул. Є дуже важні справи до вирішення, тому просимо всіх членів й членкинь обовязково явитися на збори. Довжуючих членів просимо прийти і вирівнати залеглі довги. — Ф. Т. Васильовський, пр.; І. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори відділу 238, відбудуться в неділю, 8. лютого, в церковній гали, зараз по відправі. Проситься всіх членів, старших і молодих, щоби численно прибули на збори. Є важні справи до полагодження. Багато наших членів мало знають про нові діточі кляси, які принято на минулій конвенції, які є найтаньшими зі всіх асекураційних компаній. На зборах довідаєтесь про все, тільки прийдіть. Рівнож всі компанії підвишили свої вкладки, а У. Н. Союз тримається дальше найтаншої вкладки за асекурації. Українці, не дайтесь обманювати несоюзним агентам. Вступайте в ряди Союзу, де дістанете за малу вкладку добре забезпечення. Рівнож проситься, щоби члени не отягались з плаченням вкладок до Союзу, бо секретар мусить вчас вислати гроші до головної каси і на то нема викрутів. Сповняйте свій обовязок вчас і точно, тоді буде в нас всьо гаразд. До того цей місяць найкоротший; то нема часу отягатись. На збори можуть прийти всі, що хотять вписати себе і своїх дітей до Союзу. Вас усіх радо повитаємо в рядах Союзу разом з нами. За уряд: Н. Мороз, гол.; Н. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

З діяльности 17 відділу Самостійного Золотого Хреста Америки.

Предсідателька нашого місцевого відділу Золотого Хреста, п-ні Параня Росоловська, скликала спеціяльні збори, на яких представила членицям теперішні нові пляни праці. В своїй промові виснила, що члениці Самостійного Золотого Хреста повинні спільно працювати з Американським Червоним Хрестом, таксамо, як це вже роблять інші відділи Самостійного Золотого Хреста по ріжних громадах, згідно з отриманим повідомленням Головної Управи Самостійного Золотого Хреста в Ню Йорку.

Цей плян члениці радо приняли і рішили повести співпрацю з Американським Червоним Хрестом.

Порозумівшися з місцевою філією (чептер) Американського Червоного Хреста, відділ дістав всі вказівки щодо такої співпраці. Американський Червоний Хрест призначив для наших члениць шиття.

Отже жінки рішились сходитись до парохіяльної галі під ч. 303 Годсон евню, кожної середи від 10 рано до 3 пополудні, і в четвер від 7 до 8 вечером, щоб там шити річи, призначені від Американського Червоного Хреста. До цеї праці зголосилось 15 жінок, які досі вже вшили 70 дозенів ріжного шиття. Найбільше труду в тій праці докладає молода тут роджена п-ні Марія П. Ковальчук, яка кожного тижня враз з предсідателькою їздить до Червоного Хреста по шиття і його кожного тижня відвозить вже вшите.

Цеї осені наш відділ обходив 4-літну річницю свого існування. З цеї нагоди приготовлено смачну вечеру з українськими потравами. На цю річницю прибула до нас представниця з Американського Червоного Хреста, п-на Стируз. Вона надзвичайно зраділа, коли побачила так в порядку все приготоване, чистенько застелені столи, з українськими потравами, і велике число присутних.

Після вечері наша голова попросила панну Стируз, щоб промовила до зібраних гостей. Панна Стируз говорила про корисну працю Американського Червоного Хреста та закликала присутних до піддержки тої важної акції, яку веде Червоний Хрест. А відтак ще подякувала членицям Золотого Хреста за працю, яку вони ведуть для Американського Червоного Хреста. Опісля вона причіпала відзначки всім тим особам, що виробили по 50 годин для Червоного Хреста. На галі був надзвичайно товариський настрій, а гості нагороджували рясними оплесками тих всіх, що діставали відзначки за свою працю. Усі члениці Золотого Хреста були повбирані в свої білі униформи.

На кінець предсідателька попросила до слова ще такі особи: о. В. Турулу, орґанізаторку Теодозію Матковську, п. Гриніва, панну Турулу, п-ню Анну Хміляк, Романа Пристая, бувшого Січового Стрільця. Усі бесідники виголошували патріотичні промови, достосовані до теперішного часу, та закликали до єдности та щирої праці для нашої держави Америки.

Катерина Олексин, секр. 17. від. Самостійного Золотого Хреста.

Courtesy of Rochester Democrat and Chronicle

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — На картині бачимо дві американські українки, Катерину Олексин і Марію Ковальчук, як шиють в парохіяльній галі під ч. 303 Годсин евеню для Американського Червоного Хреста. Усіх, що шиють, є 15. Це члениці Самостійного Золотого Хреста, відділ 17.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Приходім громадно на популярно-наукові виклади.

Вже минуло два роки як в Дітройті зорганізувалось Товариство Українських Університетських Абсольвентів. До цього товариства може вступити лише та особа українського походження, що має укінчений університет чи каледж і отримала науковий ступінь.

Ціллю товариства є просвітно-наукова праця. Досі товариство устроїло три дебати; одну між Виндсор і Дітройт, а дві між Торонто і Дітройт, як рівнож влаштувало кілька інших підприємств. Товариство відбуває свої сходини раз на місяць. Поза біжучими справами товариства на кожних сходинах один із членів виголошує науковий відчит, над котрим розводиться широка дискусія.

Члени товариства постановили дати матеріяльну поміч нашій студіюючій молоді, щоб цим заохотити нашу молодь до вищих студій в університетах.

Минулого року товариство дало стипендію (скалершип) одній українській студентці, котра скінчила останній рік високої школи в Дітройті з найбільшим відзначенням. На цей рік товариство старається роздобути фондів, щоб могло дати дві стипендії, одну для студентки, а другу для студента.

Щоб і нашому старшому громадянству дати нагоду побільшити своє знання, товариство рішило влаштувати в цім сезоні серію наукових відчитів, з ріжних галузів науки, як медицини, права, дентистики, історії, штуки, соціольоґії та психольоґії. В додатку до відчитів буде рівнож висвітлена фільма, що поможе слухачам краще опанувати тему відчиту.

Перший з ряду відчит виголосить д-р А. Т. Вахна, лікар з Виндзор, Канада, в неділю 8. лютня в годині 2:30 пополудні в салі Українського Народного Дому, при Мартин ул. Тема відчиту така: „Війна і сухоти". Буде рівнож висвітлена медична фільма, що допоможе краще зрозуміти тему відчиту. Відтак будуть дальші відчити кожної неділі, пополудні з фільмою. Початок, година 2:30 пополудні. І так в неділю, 15. лютого буде відчит на тему: „Мексиканська культура", який виголосить проф. Д. Лазар, а фільму з мексиканських краєвидів і виставу ручних робіт виставить д-р С. Козелко.

В неділю 22. лютого буде відчит на тему: „Як забезпечитись перед хемічною війною", який виголосить хемічний інжинір О. Л. Любецький. Буде теж цікава фільма. В неділю, дня 1. березня буде відчит на тему: „Американська Ґренд Джурі", який виголосить адвокат М. Мозола. Буде теж і тут наукова фільма. В неділю, дня 8. березня буде відчит на тему: „Українське мистецтво", який виголосить артист-маляр Роман Мараз.

Дальші теми відчитів і бесідників подасться пізніше.

Шановні громадяни! Не опустіть ані одного відчиту, бо будете потім жалували. Приходіть громадно, бо це небувала нагода. Своєю численною присутністю засвідчите, що ви ціните науку та хочете здобути як найбільше знання. А крім цього додасьте нашим бесідникам більше охоти до дальшої праці.

Вступ на кожний відчит і фільму даром. Вдяка за це зарядові Українського Народного Дому.

Вірю, що коли У. Н. Дім дає салю даром, а поодинокі лектори не жалують труду та часу, щоб приготовити відчити, що всі ви явитесь численно і з увагою вислухаєте відчиту, а потім візьмете живу участь в дискусії.

За уряд Товариства Українських Університетських Абсольвентів:

Ів. В. Іванчук предсідник.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — На річних зборах Бр. св. Володимира, від. 65., що відбулися в січню 1942. р., вибрано такий уряд на рік 1942.: Теодор Федош, предс.; Микола Кунка, заст.; Григорій Налепа, кас.; Стефан Задорецький, рек. секр.; Андрій Смит, фін. секр.; контр. комісія: Михайло Романович, Василь Ґарбовський і Теодор Прощак; надз. хорих: Антін Зизяк і Михайло Напованець на Елизабет, Семен Прокопик і Петро Циктор на Бейвей, Дмитро Щерба на Плейнах; делеґат до Корпорації У. Н. Дому Михайло Романович; делеґати до Центр. Комітету: Теодор Федош і Андрій Смит. На цих зборах рішено закупити державний бонд оборони Америки на суму $375.00, та ухвалено $25.00 на Американський Червоний Хрест. Гроші заслано через Ukrainian Unit of the American Red Cross. Місячні збори відбуваються в 2. суботу по першім. —За уряд Теодор Федош, предс.; Григорій Налепа, кас.; Андрій Смит, фін. секр.

WILKES-BARRE, PA. — The St. John Baptist Society, Branch 223, will hold their monthly meeting on Sunday, Feb. 8, 1942, at St. Peter & Paul Ukrainian Church Hall after High Mass. The Pres. Mr. Barnas urged all members to attend for important matters will be discussed. The Fin. Sec'y urged all members to pay their dues or they will be suspendee. If a member reads this in the paper, tell other members about this meeting. Come one! Come all! — John Hrencecin, Rec. Sec.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 499. „Спиніть її!"

В ту саму хвилину, в яку вмираючий Ґуйон споглядав на Зелю з глибоким чуттям, дівчина холодноміряма очима сторожу.

Зміривши очима можливости втечі вона немов дика серна кинулась до дверей, щоб вирватись на волю.

Вмираючий Ґуйон трошка піднявся і, напружуючи всі свої сили, промовит: „Здержіть її, не дайте їй звідсіля втекти".

Сторожа в першу хвилину виглядама немов остовпіла. Далі вони кинулись за втікаючою до дверей дівчиною.